

คำชี้แจงของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง การตรวจสอบกรณีเหตุการณ์รุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย

ด้วยปรากฏเหตุการณ์รุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อันเป็นองค์กรอิสระ จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๙ และ ๒๐๐ โดยมีหน้าที่หลักในการตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเว้นการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม รวมทั้งการเสนอมาตรการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการเสนอปรับปรุงกฎหมาย คีศึกษา วิจัย และเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ด้วยภาระหน้าที่ดังกล่าว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาและตรวจสอบกรณีเหตุการณ์รุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว ได้มีหนังสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงด้วยลายลักษณ์อักษร และได้เชิญบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ดังกล่าว มาให้ข้อมูลด้วยวาจาประกอบการพิจารณาตรวจสอบดังกล่าว

๑. เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ปรากฏว่ามีผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์หลายท่าน ได้แจ้งต่อคณะอนุกรรมการฯ ที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตั้งขึ้นว่า มีเหตุขัดข้องที่ไม่อาจมาให้ข้อเท็จจริงได้ โดยอ้างเหตุผลหลายประการ เช่น ขอลี้ภัยการชี้แจงด้วยวาจาโดยอ้างว่าติดภารกิจ ติดการประชุม ติดราชการ และครั้งสุดท้ายทุกคนที่ไม่มาอ้างว่ากรณีดังกล่าวมีการฟ้องร้องอยู่ในศาล และการมาชี้แจงอาจละเมิดอำนาจศาล นั้น

๒. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอชี้แจงดังต่อไปนี้

๒.๑. การตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มิได้มีจุดมุ่งหมายเข้าไปตรวจสอบการดำเนินคดีที่หน่วยงานของรัฐฟ้องร้องประชาชนต่อศาลว่ามีการกระทำความผิดฐานใด ไม่ว่าความผิดในทางความอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครองก็ตาม

๒.๒. การตรวจสอบและการรายงานผลของการกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน มุ่งประสงค์จะเสนอมาตรการแก้ไขในกรณีดังกล่าว ตั้งแต่ระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการขึ้นไปถึงระดับสั่งการ และผู้รับผิดชอบในระดับนโยบาย รวมทั้งมาตรการป้องปรามสำหรับในอนาคตด้วย และเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมายให้ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๒.๓. หากมีการฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐเป็นคดีต่อศาลในคดีที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ที่ผู้ถูกละเมิดเป็นผู้ฟ้องแล้ว ย่อมแสดงว่าผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนประสงค์จะไปใช้สิทธิทางศาลเพื่อขอความเป็นธรรม รวมทั้งการเรียกร้องค่าเสียหาย กรณีดังกล่าวคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่อาจก้าวล่วงไปตรวจสอบได้

๒.๔. แต่ในกรณีที่ประชาชนถูกฟ้องเป็นคดีอาญาเพียงฝ่ายเดียวไม่ว่าในศาลใด หากไม่เป็นประเด็นสิทธิมนุษยชนโดยตรง แม้จะมีพฤติกรรมการบางประการที่เกี่ยวข้องกันในข้อเท็จจริง ย่อมไม่เป็นการตัดสิทธิอำนาจอันชอบธรรมตามกฎหมายของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะตรวจสอบกรณีดังกล่าวต่อไป เพราะการกระทำของหน่วยงานของรัฐดังกล่าวยังมิได้ถูกตรวจสอบในประเด็นสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ

๒.๕. การกล่าวอ้างว่าคดีอยู่ในศาล โดยไม่พิจารณาว่าประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ฟ้องคดีแล้ว ย่อมเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของรัฐฉวยโอกาสรีบนำคดีขึ้นสู่ศาล ซึ่งไม่เป็นธรรมและเอาเปรียบประชาชน เพราะประชาชนยังมิได้ใช้สิทธิฟ้องร้องแต่ประการใด ทั้งที่เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเป็นไปเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชนของฝ่ายประชาชนด้วย เท่ากับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยอมรับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชนได้

ดังนั้น การที่หน่วยงานของรัฐใช้สิทธิฟ้องประชาชนในข้อหาใดๆ โดยที่ประชาชนมิได้ฟ้องหน่วยงานของรัฐในกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงไม่ใช่กรณีที่ถือได้ว่าอยู่ในบังคับของมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒

๓. บนพื้นฐานของเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ เพื่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจำเป็นต้องขอยืนยันถึงพันธะหน้าที่ของบุคคลและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในอันที่จะพึงให้ความร่วมมือชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกตรวจสอบได้เป็นไปอย่างสมบูรณ์ และโปร่งใส และในประการสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด เพื่อร่วมกันพิทักษ์รักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายบ้านเมือง ให้ดำรงคงอยู่อย่างมั่นคงสืบไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖